

SELETUSKIRI 2013 AASTA EELARVELE

1. SISSEJUHATUS

Kõik arvanded eelarve tabelites ja tekstis on toodud eurodes.

1.1. Kose valla 2013 eelarve seletuskirja koostamise alused.

Kose valla 2013. aasta eelarve on koostatud lähtudes 2013. aasta riigieelarve seadusest, kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest (edaspidi KOFS) ja teistest 2013. aasta eelarvega seotud seadustest ning seaduste eelnõudest, Eesti Vabariigi Valitsuse ministereeriumide vahelise komisjoni ja Omavalitsusliitude koostöökogu delegatsiooni läbirääkimiste lõpp-protokollist 2013. aasta eelarve osas, Vabariigi Valitsuse 13.02.2013 määrusest nr 26 „2013. aasta riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud tasandus- ja toetusfondi jaotus ning jaotamise ulatus, tingimused ja kord“, Kose valla põhimäärusest, Kose valla arengukavast 2011-2025, Kose Vallavolikogu määrusest nr 115 „Kose valla 2013. aasta eelarvestrateegia kinnitamine“, vastuvõetud 27. september 2012 ja Kose Vallavolikogu määrusest nr 114 „Kose valla eelarvestrateegia 2012-2016 kinnitamine“ vastuvõetud 27. september 2012.

Seoses KOFS kehtima hakkamisega, muutus oluliselt kohalike omavalitsuste (edaspidi KOV) eelarve struktuur. Seni kehtinud kolme osaline eelarve muutus viie osaliseks:

1. põhitegevuse tulud;
2. põhitegevuse kulud;
3. investeerimistegevused;
4. finantseerimistegevused;
5. muutused kassas ja hoiustes;

Oluline muutus on artiklite jaotuses. Sama tegevusala kulud võivad olla erinevates eelarve osades. Seega näiteks allasutuse eelarve tegelik maht selgub siis, kui erinevates eelarve osades selle allasutuse artiklid summeerida. See raskendab eelmiste aastate võrdlemist. Vähem tähtis ei ole ka see, et valdkondade osakaal eelarves muutub. KOFS uue jaotuse eesmärgiks on KOV eelarvete läbipaistvuse tõstmine ja investeringute, toetuste ja finantseerimistegevuste eraldamine – selgemalt välja toomine.

1.2. Kose valla majanduslik olukord (tööhõive, maksumaksjad, sissetulekunäitajad, tulumaksu näitajad).

1.2.1. Tööhõive näitajad.

Viimaste aastate (2009 – 2010) majanduslikud näitajad on jätkuvalt majanduslanguse mõju all. Tööhõive paranemine toimub aeglaselt. Kose valla töötute arv oli kõige suurem 2010. a veebruaris – 269. 2012. a oktoobri lõpuks oli vastav näitaja 77.

Seega, töötute arv väheneb, kuid kriisi eelse taseme (töötute arv 15) saavutamine on reaalne alles paljude aastate pärast.

1.2.2. Maksumaksjate näitajad.

Töötute arv mõjutab otseselt maksumaksjate arvu ja Kose vallas maksumaksjate arv näitab mõningast vähenemist. 2009 aasta alguses oli see arv 2598 ja 2012 aasta septembris 2535, mis omakorda on mõnevõrra suurem kui 2011 aasta samal ajal. Kõige madalam on maksumaksjate arv olnud 2011 aasta jaanuaris – 2387. Elanike arv sellel vahemikul ei ole oluliselt muutunud.

1.2.3. Sissetuleku näitajad.

Kose valla maksumaksjate keskmine brutosissetulek on olnud Eesti KOV hulgas keskmisel tasemel, kuid jääb maha Harjumaa KOV-ide keskmisest. Kõige kõrgem on maksumaksjate keskmine brutosissetulek olnud 2008 aasta juunis – 997 eurot. Kõige madalam aga 2010 aasta augustis – 697 eurot. 2012 aasta septembriks on keskmine brutosissetulek tõusnud 824 euroni, mis on ca 40 euro võrra rohkem kui 2011 aasta septembris. Maksumaksjate sissetulekute seis on hästi näha ka vallale laekuva tulumaksu vähenemises võrreldes 2008 aastaga. 2008 aastal laekus Kose vallale üksikisiku tulumaksu 3 270 005 eurot, 2010 aastal 2 625 091 eurot, 2011 aastal 2 794 647 eurot, 2012 aastal on 2 992 248 eurot.

1.3. KOV võimekuse uuring.

2012. a oktoobris avalikustas Siseministerium uurimuse Eesti KOV võimekuse kohta. Selle uurimuse järgi on Kose vald kindlalt juba mitmeid aastaid esimese 25-e kõige võimekama kohaliku omavalitsuse hulgas Eestis. 2011 aastal oli Kose vald 18-es. Uurimise aluseks on 29 eri näitajat: rahvastikust, sotsiaalkaitsest, finantsvõimest, teenustest, e-võimest, jne. Eraldi on välja toodud 2011 aasta, kui ka nelja viimase aasta keskmine. Iga näitaja sai punktid ja vastavalt nendele formeerus ka koht kohaliku omavalitsuse pingereas:

Eesti KOV võimekuse edetabel 2008-2011

Koht	KOV üksus	Järgupunktid
1	Rae vald	85,7
2	Viimsi vald	84,7
3	Tallinn	80,7
4	Saku vald	80,7
5	Saue vald	79,7
6	Harku vald	79,5
7	Jõelähtme vald	77,3
8	Kuressaare	76,2
9	Tartu	75,3
10	Ülenurme	74,1
.....		
24	Haapsalu	66,4
25	Kose vald	66,3
26	Kuusalu	66,3
27	Kiili	66,1

1.4. Majandusprognoosid ja nende kasutamine.

Eelarve tulude plaani koostamisel on arvestatud riigi majanduse hetkeolukorda ja ametlikke majandusprognoose järgmiseks aastaks. Olulisem neist on Rahandusministeeriumi (RM) poolt koostatud sügisene majandusprognoos ja konvergentsiplaan. Valla jaoks on prognooside koostamisel olulised järgmised näitajad:

- riigisektori + omavalitsuste eelarve osakaalu vähenemine SKP-st;
- riigi + omavalitsuste netovõlakooormuse dünaamika prognoosid ;
- tööhõive kasvuprognoosid;
- keskmise palga ja sealt tulenevalt tulumaksu kasvu prognoosid;
- hinnaindeksite ja inflatsiooni näitajate dünaamika;

Majandusprognooside järgi on riigisektoril koos omavalitsustega võetud ülesanne eelarvete osakaalu vähendamiseks kogu riigi majanduse SKP-st. Järgmiste aastate vähenemine on 0,2 – 0,3% aastas. Nendest eesmärkidest lähtuvalt on riigipoolne omavalitsuste tulubaasi prognoos ja regulatsioon minimaalse kasvuga. Riigi ja omavalitsuste iga-aastased läbirääkimiste tulemused fikseeriti koostöö protokollis. Seal on näha, et näiteks riigipoolne tasandusfond jääb 72 milj. euro juurde ja omavalitsuste tulude tõus saab olla ainult (sisuliselt) tulumaksu kasvult.

Kohalike omavalitsusüksuste koondnäitajad (milj. eurot)

KOV	2008	2009	2010	2011	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*
TULUD KOKKU	1 454	1 292	1 270	1 324	1 384	1 444	1 474	1 511	1 572
- Tulumaks	734	634	585	619	668	722	773	825	881
- Tasandusfond	91	70	70	72	72	72	72	72	72
KULUD KOKKU	1 518	1 358	1 249	1 295	1 391	1 476	1 502	1 542	1 605

*Rahandusministeeriumi 2012. aasta sügisprognoos

Kodualuse ja valitsusasutuste maa maksuvabastuse kompenseerimiseks suureneb 2013. aasta tulumaksu osa 0,17 protsendipunkti võrra s.o.11,57%-le ja 2014. aasta tulumaksu osa 0,03 protsendipunkti võrra s.o.11,6 %-le Üleüldine majandusprognoos 2013. aastaks on mõõdukas – majanduse kasvuks prognoositakse 3-4%. Olulisemad muud näitajad jäävad valdavalt 2012. aasta tasemele ja hüppelist tõusu näha ei ole. Omavalitsuste laenuvõtmise piiranguid pikendatakse kuni aastani 2017. Seda on prognoosides ka arvestatud – omavalitsuste eelarve defitsiit järgmistel aastatel ei vähene.

2 PÕHITEGEVUSE TULUD

2.1. Tulud eelarveosades.

KOFS järgi on eelarve jaotuses tehtud muudatused tulude osas. Kuni 2011. aastani kehtinud tulude struktuurist on eelarve tuludest välja võetud sihtotstarbelised tulud põhivara soetamiseks, põhivara müügi tulud, tulud hoiuste intressidest ja aastavahetuse jääk.

Põhitegevuse tulud 2013 aasta uue jaotuse korral on järgmised:

- **Maksutulud;**
tulumaks;
maamaks;
reklaamimaks;
teede- ja tänavate sulgemise maks;
- **Kaupade , teenuste müük;**
riigilõivud
laekumised haridusasutuste majandustegevusest;
laekumised kultuuriasutuste majandustegevusest;
laekumised spordiasutuste majandustegevusest;
laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest;
laekumised elamu-, kommunaalmajandustegevusest;
üüri- ja renditulud;
muu kaupade ja teenuste müük;
- **Saadud toetused;**
sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks;
mittesihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks;
- **Muud tulud;**
trahvid;
saastetasud;
vee erikasutusest;
kaevandamisõiguse tasu;
muud tulud;

2.2 Põhitegevuse tululiigid

30	Maksud	3 351 895
-----------	---------------	------------------

3000	Füüsilise isiku tulumaks	3 238 995
------	--------------------------	-----------

Kodualuse ja valitsusasutuste maa maksuvabastuse kompenseerimiseks suurendatakse 2013. aastal KOV eraldatavat tulumaksu osa 0,17 protsendipunkti võrra (11,4%-lt 11,57%-le). Seega on valla eelarves tulumaksu arvutuste aluseks on võetud vastavalt riigi eelarvele 11,57% valla elanike brutotulust. Tulumaksu kasvu juures on arvestatud Rahandusministeeriumi 2012. aasta sügisprognoosi. Lähtudes Rahandusministeeriumi majandusprognoosist on KOV tulumaksu kasv 2013 aastal 8,0%. Oma eelarves oleme arvestanud 6,5 % tulumaksu tõusuga.

3030	Maamaks	109 400
------	---------	---------

Maamaksu arvutusel on arvesse võetud kodualuse ja valitsusasutuste maa maksuvabastusega. Orienteeruv maksimaalne kaotus on ca 35 000 eurot. Samuti on arvesse võetud Kose valla maabilanss ja volikogu määrusega kehtestatud maamaksumäärad ning eelnevate aastate tegelik laekumine.

3044	Reklaamimaks	1 500
------	--------------	-------

Aluseks võetud eelnevate aastate tegelik laekumine ja volikogu poolt vastuvõetud määrus.

30045	Teede ja tänavate sulgemise maks	2 000
-------	----------------------------------	-------

Vahendid, mis saadake teede ja tänavate sulgemise eest Kose-Uuemõisas plaanitavate vee- ja kanalisatsioonitrasside ehituse käigus.

32	Kaupade ja teenuste müük	445 800
-----------	---------------------------------	----------------

320	Riigilõivud	9 000
Vahendid, mille vald saab sooritatud tehingute eest, mis kuuluvad vastavalt Eesti Vabariigi seadustele maksustamisele riigilõivuga.		
3220	Laekumine haridusasutuste majandustegevusest	235 000
Vahendid, mis laekuvad vastavalt volikogu määrusele valla eelarvesse lastevanematelt ja teistelt omavalitsustelt koolide ja lasteaedade osalustasudest ning toidurahadest. Sellele lisandub munitsipaalkoolide omatulu. Arvväärtus saadud arvestades eelnevate aastate laekumist, volikogu vastavaid määruseid ja teiste KOV-ide laste arvust meie haridusasutustes. Koolide õpilaskoha piirmäär on 2013.aastal 73 eurot kuus.		
3221	Laekumine kultuuri – ja kunstiasutuste majandustegevusest	25 000
Vahendid, mis laekuvad Kose Muusikakoolis käivate laste lastevanemate osalustasudest ja kultuuriasutuste üüridest. Arvväärtus on saadud eelnevate aastate tegeliku laekumise järgi ja arvestades muudatusi volikogu määrustes		
3222	Laekumine spordi - ja puhkeasutuste majandustegevusest	45 000
Vahendid, mis laekuvad Kose Gümnaasiumi võimla, Kose Spordimaja ning staadioni kasutamisest ja rentimisest ning Kose Spordikoolis käivate laste lastevanemate osalustasudest. Arvväärtus on saadud eelnevate aastate tegelike laekumiste järgi ja arvestades muudatusi volikogu määrustes.		
3224	Laekumine sotsiaalasutuste majandustegevusest	21 000
Vahendid, mis laekuvad lastevanematelt laste suvelaagrite tuusikute osalise tasumise eest. Lastevanemate osalus kuni 50 %. Arvväärtuse aluseks suveks planeeritud laagrituusikute arv. Vahendid, mis laekuvad vallale Oru Vanurite Kodus viibivate inimeste pensionitest. Arvväärtuse aluseks eelnevate aastate tegelik laekumine ja vanurite arv Oru Vanurite Kodu.		
3225	Laekumine elamumajandusalasest tegevusest	46 000
Vahendid, mis laekuvad kommunaalteenuste (küte, vesi, elekter) müügist elanikkonnale. Arvväärtus on saadud eelnevate aastate tegelike laekumiste järgi.		
3233	Üüri ja renditulu	39 000
Vahendid, mis laekuvad valla eelarvesse vallale kuuluvate hoonete ja kinnistute rendist ja üürist.		
3238	Muu kaupade ja teenuste müük	25 800
Vahendid, mis laekuvad ülalnimetatud kaupade müügist või teenuste osutamisest.		
3500,352	Saadud toetused tegevuskuludeks	1 142 384
35000	Sihtotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks	9 985
Vahendid, mis on mõeldud sihtotstarbeliste kulude katteks. Eelarvesse on võetud Rahandusministeeriumi poolt eraldatud vahendid õppelaenude põhiosa ja erisoodustusmaksu katteks.		
352.00.172.	Tasandusfondi eraldised	13 855
Tulubaasi tasandav eraldist riigi eelarvest k-valemi alusel. Tasandatakse 90% KOV-ide keskmisest kulust.		
352.00.172	Toetusfondi vahendid	1 118 544
Vahendid, mis eraldatakse riigi eelarve toetusfondist vastava Vabariigi Valitsuse määrusega. (haridus-, toimetuleku- ja sotsiaaltoetused, vajaduspõhine peretoetus, maamaksuvabastuse rakendamise korraldamise toetus, sündide ja surmade registreerimise kulude hüvitis)		
38	Muud tulud	174 500
382540	Laekumine vee erikasutusest	80 000
382500	Maardlete kaevandamisõiguse tasu.	90 000
3882	Saastetasud	4 500
Vahendid, mis laekuvad valla territooriumil asuvate ettevõtete saastetasudest. Arvväärtus on saadud lähtudes eelnevate aastate tegelikust laekumisest.		
PÕHITEGEVUSE TULU		5 114 579

3. PÕHITEGEVUSE KULUD

3.1. Eelarve kulud

KOFS jaotuse järgi on kulude kajastamises järgmised muudatused:

1. eelarve põhitegevuse kuludest on välja jäetud investeringud, intressid ja finantseerimiskanded;
2. põhitegevuse kulud on jaotatud:
  - tegevuskulud;
  - antud toetused;
  - muud kulud;

Eelarve põhitegevuse maht on eelarves planeeritud 4 988 765 eurot. KOFS järgi peab eelarves põhitegevuse kulude maht olema väiksem või äärmisel juhul võrdne põhitegevuse tulude mahuga. Kose valla 2013. aasta eelarves on see vahe 128 514 eurot. Seda nimetatakse eelarve põhitegevuse tulemiks. Mida suurem on eelarve põhitegevuse tulem, seda suurem on omavalitsuse finantseerimise võime. Eelarves on põhitegevuse kulud koostatud vastavalt valdkondade klassifikaatori alusel, mis on sarnane seni kehtivaga.

Kulude jaotus valdkondade lõikes on järgnev:

01	Üldised valitsemissektori teenused	524 905	10,52%
03	Avalik kord ja julgeolek	7 300	0,15%
04	Majandus	53 100	1,07%
05	Keskkonnakaitse	70 021	1,40%
06	Elamu- ja kommunaalmajandus	218 942	4,39%
08	Vabaaeg, kultuur ja religioon	845 106	16,94%
09	Haridus	2 989 716	59,93%
10	Sotsiaalne kaitse	279 675	5,60%
	VALDKONNAD KOKKU	4 988 765	100%

Jätkuvalt on Kose valla eelarves suurimad väljaminekud suunatud haridusele.

3.2 Valdonnad

01	Üldised valitsussektori teenused	524 905
01111	Vallavolikogu	28 099
	personalikulu	25 805
	majanduskulu	2 294
01112	Vallavalitsus	407 363
	personalikulu	305 235
	majanduskulu	100 628
	muud kulud	1 500
01114	Reservfond	27 877
Vahendid, mida kasutatakse vallavalitsuse otsuste alusel ettenägematute kulude katteks.		
01330	Üldised valitsussektori kulud	51 566
	personalikulu	24 192
	majanduskulu	3 374
	eraldised	24 000
	sh.	
	HOL	8 170
	EMOL	4 485
	Ühistranspordikeskus	3 160
	Ida –Harju Koostöökoda	4 435
	MTÜ Harjumaa Ühisteenustekeskus	3 750
01600	Muud üldised valitsussektori teenused	10 000
Vahendid, mis kuluvad valimiste läbiviimiseks.		

03 Avalik kord ja julgeolek 7 300

Vahendid, mis lähevad omasteta isikute matuste korraldamiseks 1 500 eurot. 5 800 eurot on planeeritud MTÜ Kose Korralvalve toetamiseks 2013 aastal.

04 Majandus 53 100

04210 Maakorraldus 3 000

Vahendid, mis makstakse OÜ-le Kose Maakorraldus erastamistoimingute tegemise eest.
Vahendid, mis makstakse vallale kuuluvate teede katastrisse kandmise eest.

04510 Vallateede ja -tänavate korrashoid 35 000

Valla teede, tänavate ja platside hooldus-ja remonditöödeks kuluvad vahendid (greiderdamiseks ja lumetõrjeks).

04510 Liikluskorraldus 4 400

Vahendid, mis kuluvad liikluskorralduse ja -ohutuse vahendite hooldamiseks, soetamiseks ja paigaldamiseks.

04740 Üldmajanduslikud arendusprojektid 10 700

Vahendid, mis kuluvad detailplaneeringute kulude katteks (Ravila alevik, Hariduse tn.).

05 Keskkonnakaitse 70 021

05100 Jäätmekäitlus 31 350

Vahendid, mida kulutatakse prügiveole üldkasutatavatest konteineritest, ohtlike jäätmete, pakendite ja paberi kogumisele.

05400 Haljastus ja maastiku kaitse 38 671

personalikulu 18 471

majanduskulu 20 200

Olemasoleva haljastuse hooldus Kose, Ravila, Oru ja Kose-Uuemõisa alevikes. Kose-Uuemõisa pargi hooldus.

06 Elamu- ja kommunaalmajandus 218 942

06100 Elamumajanduse arendamine 123 471

Vahendid, mis kuluvad vallale kuuluvate hoonete majandamisele. Kose vald omab 51 korterit. (vana koolimaja, ühiselamu, Viskla, Palvere)

personalikulu 11 061

majanduskulu 112 410

06300 Veevarustus 7 000

Vahendid, mis kuluvad Kose valla ÜVK projekti kaasajastamiseks ja vallas olevate hüdrantide hoolduseks.

06400 Tänavavalgustus 52 180

Vahendid hooldustöödeks, elektri eest tasumiseks Eesti Energiale (valgustus põleb 10 kuud) ja olemasoleva süsteemi hooldamiseks. Vahendite planeerimisel on arvestatud elektri hinna tõusuga.

06605 Kalmistud 32 341

personalikulu 18 036

majanduskulu 14 305

06605 Hulkuvate loomadega seotud tegevus 3 950

Vahendid, mis kuluvad hulkuvate loomade toimetamiseks loomade varjupaika.

08 Vabaaeg, kultuur, religioon 845 106

08102 Kose Spordikool 103 last 56 935

personalikulu 49 846

majanduskulu 7 089

08102 Kose Spordimaja 122 521

personalikulu 49 761

majanduskulu 72 760

081031 Mänguväljakud 5 500

Vahendid mänguväljakute hooldamiseks

08132	Staadion	6 000
Vahendid Kose ja Oru staadionite hooldamiseks		
081051	Kose Muusikakool 100 last	163 301
personalikulu		150 504
majanduskulu		12 797
081052	MTÜ Kose Kunstikeskus	17 200
Vahendid, millega toetatakse MTÜ Kose Kunstikeskust.		
081071	Ravila Noorte- ja Vabaajakeskus	32 508
personalikulu		25 514
majanduskulu		6 994
081072	Oru Avatud Noortekeskus	16 123
personalikulu		14 023
majanduskulu		2 100
081073	Kose Noorsootöö	10 803
personalikulu (laagrite juhendamine, alaealiste komisjoni sekretär)		1 973
majanduskulu		8 830
08109	Vabaaja- ja spordiüritused	8 197
Vahendid, mis kuluvad vallasestest spordiürituste korraldamiseks ja osavõtuks võistlusteks väljaspool valda s.h sponsorürituste (Eesti Meistrivõistlused motokrossis 650 ja Kose triatlon 650) toetuseks.		
082011	Kose Raamatukogu	52 260
personalikulu		36 665
majanduskulu		15 595
082012	Kose-Uuemõisa Raamatukogu	62 659
personalikulu		34 699
majanduskulu		27 960
082014	Oru Raamatukogu	16 250
personalikulu		10 080
majanduskulu		6 170
082020	Kose Kultuurikeskus	79 128
Vahendid on planeeritud hoone käikulaskmisega seotud kulude katteks		
082021	Oru Külakeskus	40 313
personalikulu ringijuhtidele		8 107
majanduskulu		22 846
eraldised haldamislepingu alusel		9 360
082022	Kose-Uuemõisa Külakeskus	32 750
personalikulu		17 699
majanduskulud		15 051
082023	Palvere Külakeskus	17 711
personalikulu		12 956
majanduskulu		4 755
08203	Muuseum	6 289
personalikulu		5 644
majanduskulu		645
08208	Kultuuriüritused – Kose kultuur	58 123
personalikulu (kultuurikollektiivide juhtide tasustamiseks)		31 333
valla ürituste läbiviimiseks		26 790
08209	Seltsitegevus (III sektor)	23 215
Vahendid, mis on mõeldud III sektori toetamiseks s.h külaseltsid, MTÜ Tore Aeg Laste seikluslaagri korraldamiseks, MTÜ Helimer Mahedate muusikaõhtute korraldamiseks ja reserv.		

08300	Kose Teataja	13 620
	personalikulu	3 145
	trükkimis- ja postikulu	10 475
08400	Kogudused	3 700

Vahendid, mis on mõeldud Kose koguduse EL projektide omaosaluse toetamiseks.

09 Haridus 2 989 716

091101	Kose Lasteaed 119 last	288 347
	personalikulu	224 923
	majanduskulu	63 424

091102	Oru Lasteaed + Vanurite Kodu 96 last+8 vanurit	306 492
	personalikulu	229 251
	majanduskulu	77 241

091103	Ravila Lasteaed 35 last	128 043
	personalikulu	82 063
	majanduskulu	45 980

09210	Kose-Uuemõisa Lasteaed-Kool 81 lasteaed + 52 kool	354 948
	personalikulu	252 483
	majanduskulu	102 465

09212	Oru Põhikool 117 last	412 204
	personalikulu	299 267
	majanduskulu	112 937

09220	Kose Gümnaasium 525 õpilast s.h. täiskasvanud õpe 19	1 283 737
	personalikulu	901 068
	majanduskulu	382 669

09600	Õpilasveo eriliinid	133 915
	Valla bussi kulud	23 915

Õpilasliini kulude katteks planeeritud vahendid. Kooli ajal (180 päeva) on liinid käigus koostatud graafiku alusel. Puhkepäevadel liinid ei tööta. Koolivaheaegadel koostatakse erigraafikud. Liinikilomeetreid on 113 000 aastas. Arvväärtuse aluseks on sõlmitud liiniveo lepingute ja tellitud sõidukaartide lepingute summa.

09800	Muu haridus- arvlemine	82 030
-------	------------------------	--------

Vahendid on planeeritud Kose valla laste haridusteenuse eest tasumiseks teistele omavalitsustele (Rae, Kõue, Anija, Tallinn jne)

10 Sotsiaalne kaitse 279 675

10110	Haigete sotsiaalne kaitse	600
-------	---------------------------	-----

Eelarvesse on arvestatud ravikindlustuseta inimeste raviteenuse kulud.

10121	Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	24 938
	puuetega inimeste hooldajatoetus	16 204
	s.h.vahendid rehabilitatsiooni teenuse ostmiseks	600
	s.h. ravimite, prillide ja abivahendite kulu	1 600
	erijuhtudel riigi poolt makstav sotsiaalmaks	6 534

102001	Kose Päevakeskus	27 341
	personalikulu	22 416
	majanduskulu	4 925

102002	Koduteenused	22 982
--------	--------------	--------

Vahendid, mis on planeeritud koduhooldustöötajate kulude katteks

	Personalikulu (2 hooldaja ja 1,5 isikliku abistaja kohta)	21 182
	majanduskulu	1 800

102003	Üldhooldekodu	43 000
Eelarves on vahendid Kose valla elanike hoolduskulude katteks Paunküla, Kuuda jt. hooldekodudes		
10201	Muu eakate sotsiaalne kaitse	4 472

Vahendid, mis on planeeritud Kose valla eakate inimeste tähtpäeva tähistamiseks ning ravimite, ravi ja abivahendite toetuseks.

10401	Laste ja noorte sotsiaalne kaitse	10 000
10402	Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	83 084
Õppetoetused:		20 500
s h		
tasuta toit		10 000
sõidusoodustus		3 000
ühiselamu üür,		6 000
õppetoetused ja -õppevahendid		1 500
Perekondade ja laste toetus		62 584
s h		
sünnitoetus 320 eurot.		20 800
lapsehoiuteenus toetus		10 000
koolitoetus esimesse klassi astujatele		4 224
paremate lõpetajate tunnustamine		1 000
hooldamine perekonnas		1 000
lastelaagrid ja jõulupakid		1 900
ühekordne sotsiaaltoetus		8 000
vajaduspõhine peretoetus		7 451
lapsehoiuteenus puudega lastele		8 209
10500	Töötute sotsiaalne kaitse	1 300

Vahendid, mis on planeeritud töötute toetamiseks.

10600	Eluasemeteenused sotsiaalsetele riskirühmadele	3 600
Vahendid, mis on planeeritud vähekindlustatud isikute ja perede eluasemekulude osaliseks katmiseks.		

10701	Riiklik toimetulekutoetus	53 058
-------	---------------------------	--------

10702	Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	5 300
-------	--------------------------------------	-------

Vahendid, mis on mõeldud toetuseks õnnetusjuhtumite ohvritele, sotsiaalselt tõrjutute kaitseks, matusetootusteks..

PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU **4 988 765**

4. PÕHITEGEVUSE SEES ANTUD TOETUSED

KOFS uue jaotuse järgi tuuakse eelarve põhitegevuse kuludes eraldi välja antud toetused, mille artikkel tähistatakse nr. 4 klassifikaatoriga.

Artiklite alajaotuses on eraldised järgmised:

•	sotsiaaltoetused	173 421
•	sihtotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks	111 917
•	mittesihtotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks	84 771

ANTUD TOETUSED		
4	Eraldised	370 109
41	Sotsiaaltoetused	173 421
413	Sotsiaaltoetused	173 421
4130	Peretoetused	54 375
4131	Toimetulekutoetus	50 427
4132	Töötutele toetused	1 300
4133	Toetused puuetega inimestele ja nende hooldajatele	26 613
4134	Õppetoetused	10 500
4134	Toitlustustoetused	10 000
4137	Erijuhtudel riigi poolt makstav sotsiaalmaks	6 534
4138	Muud sotsiaalabitoetused ja eraldised füüs.isikutele	13 672
450	Sihtotstarbelised eraldised	111 917
4500	Sihtotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks (<i>sponsorlus, seltside eraldised, õpilastransport</i>)	111 917
452	Mittesihtotstarbelised eraldised	84 771
4528	Muudele residentidele (<i>liikmemaksud, korralvalve, kunstikool, MTÜ Laheoru, külaseltsid, kirik, MTÜ Kose AMK, MTÜ Toere Aeg +reserv</i>)	84 771

5. MUUD TEGEVUSKULUD

5.1. Valla 2013 aasta personalikulud.

Valla 2013. aasta eelarvest kulub personalikuludele 2 921 046 eurot, sh. töötasud 2 173 952 eurot. Personalikuludega kaasnevad maksud on 747 094 eurot.

5.2. Valla 2013 aasta eelarve majandamiskulud.

Majandamiskulud – administreerimine, koolitused, ruumide kulud, inventari ost, IT alased kulud, toiduainete ja õppevahendite ostu jm. kulud moodustavad kokku 1 668 183 eurot.

MUUD TEGEVUSKULUD		
5	Tegevuskulud	4 589 229
50	Personalikulud	2 921 046
500	Töötasud	2 173 952
5000	Valitavate ja ametisse nimetatavate ametnike töötasu	34 140
5001	Avaliku teenistuse ametnike töötasu	204 834
5002	Töötajate töötasu	1 906 139
5005	Töövõtulepingu alusel töötajatele makstav tasu	20 095
5008	Muud tasud	2 813
505	Erisoodustused	5 931
506	Personalikuludega kaasnevad maksud	747 094
55	Majandamiskulud	1 668 183

6. MUUD KULUD

Põhitegevuse kuludes tuuakse eraldi välja muud kulud. Selles jaotuses on suure osatähtsusega reservfondi alaeelarve. Kuna reservfondi summa ei ole konkreetselt kuludeks jaotatud, on ka tema artikkel teine. Hilisemate eraldiste kaudu liiguvad konkreetsed summad vastava valdkonna tegevusalasse. Reservfondi summa nende eraldiste võrra väheneb, mis toimub vastavalt selles järjekorras, mis ajal eraldised (vallavalitsuse otsused) on tehtud.

	MUUD KULUD	
6	Muud kulud	29 427
60	Muud kulud (va. Intressid ja kohustistasud)	29 427
601	Maksu, riigilõivu ja trahvikulud	1 550
608	Muud tegevuskulud	27 877
608099	Reservfond	27 877

PÕHITEGEVUSE TULEM **125 814**

7. INVESTEERIMISTEGEVUS

KOFS jaotuse järgi koostatakse eelarves eraldi eelarveosa investeringute kohta. Selles eelarveosas on toodud nii tulud, kui ka kulud. Tulude ja kulude eraldamiseks kasutatakse märke – sissetulekud plussmärgiga ja väljaminekud miinusmärgiga.

7.1. Tulud – sissetulekutena on selles eelarveosas kajastatud järgmised kanded:

- tulu valla vara (kinnistute) müügist (Ravila 12c) 33 300,00

7.2. Kulud – väljaminekutena on selles eelarveosas kajastatud järgmised kanded:

- investeringud Kose Teeninduskooli renoveerimiseks 170 456,65
- investeringud Kose laululavale 40 000,00
- vara soetamine (maksumusega üle 2000 euro) 10 348,00
- Kose Gümnaasiumi fassaadi renoveerimine 11 240,00

investeringud kokku **232 044,65**

- Laenude intresside tasumine 82 000

	INVESTEERIMISTEGEVUS	
381	Materiaalsete ja immateriaalsete varade müük	33 300
3810	Kinnistu müük	33 300
15	Materiaalsete ja imm. varade soetamine ja renoveerimine	-232 044,65
155	Materiaalne põhivara	-232 044,65
65	Intressikulu	-82 000
65018	Laenude intressid	-82 000
	INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-280 744,65

8. FINANTSEERIMISTEGEVUS

Finantseerimistegevuse eelarveosas on kajastatud valla laenude ja kapitaliliisingute põhiosade tagasimaksed, vastavalt järgmiste summadega:

8.1.laenude tagasimaksed **180 000**

Swedpangast võetud laenude põhiosa tagasimakse 9 581

SEBpangast võetud laenude põhiosa tagasimakse 95 249

U-M Soojuse OÜ laenu tagasimakse 75 170

Swedpangast võetud laenu tagasimaksete osas taotletakse 12-kuulist maksepuhkust, millega on eelarveprojekti koostamisel arvestatud.

	FINANTSEERIMISTEGEVUS	
	Kohustuste vähenemine	-180 000
	Laenude tagasimaksed	-180 000
	FINANTSEERIMISTEGEVUS KOKKU	-180 000

9. MUUTUS KASSAS JA HOIUSTES

Eelarveosas näidatakse eelarve aastavahetuse 2012/2013 likviidsete varade (rahalise jäägi) muutumine 2013. aasta lõpuks.

Jääk 2013 1.jaanuar . 334 930,65

Jääk 2013 31.detsember 0

Kogu jääk suunatakse eelarve kulude katteks ja eelarveosadesse – investeeringutegevused ja finantseeringutegevused.

Muutus kassas ja hoiustes 334 930,65

Seletuskirja koostasid

/allkirjastatud digitaalselt/

Vello Jõgisoo

vallavanem

/allkirjastatud digitaalselt/

Ellen Pärm

finantsjuht